

De samenwerking tussen artsen en verpleegkundigen (samenvatting)

Zowel het beroep van de arts als het beroep van de verpleegkundige heeft de laatste jaren een ontwikkeling door gemaakt. Daardoor zijn de verhoudingen tussen deze beroepen veranderd. Dit onderzoek gaat in op de vraag of de wet een goede samenwerking tussen artsen en verpleegkundigen bij het verlenen van zorg aan patiënten in de weg staat.

Het onderzoek is in twee delen uitgevoerd. Allereerst is een literatuurstudie gedaan, waarbij verschillende bronnen zijn geraadpleegd. Daarnaast zijn vier hulpverleners (twee kinderartsen en twee kinderverpleegkundigen) geïnterviewd om de bevindingen uit de literatuur te testen in de praktijk. Deze hulpverleners zijn allemaal werkzaam op een intensive care afdeling voor kinderen in een academisch ziekenhuis. De resultaten van het onderzoek hebben alleen betrekking op de kindergeneeskunde.

De verhouding arts – verpleegkundige heeft de laatste jaren een ontwikkeling doorgemaakt. Verpleegkundigen worden niet meer gezien als het hulpje van de arts, maar als zelfstandig handelende hulpverleners. Het aanzien dat artsen hadden is hierdoor enigszins afgenomen. Door de toenemende druk op de kwaliteit van de zorg vanuit verschillende kanten wordt van artsen en verpleegkundigen steeds meer verlangd. Een goede samenwerking is van belang, hierbij is top-down aansturing van de arts verdwenen.

Artsen en verpleegkundigen hebben beiden eigen taken in de behandeling van een patiënt. Artsen doen de medische behandeling en verpleegkundigen de verzorgende en verpleegkundige handelingen daaromheen. Verpleegkundigen nemen wel steeds meer taken over van artsen. Beide hulpverleners zijn verantwoordelijk voor het eigen handelen.

Daarnaast dragen artsen en verpleegkundigen zorg voor de veiligheid van de patiënt. Het risico op schade voor de patiënt tijdens zijn behandeling moet zo klein mogelijk blijven. In wetten als de Wet BIG, de WGBO en de KZi worden brede normen gesteld waaraan de zorg moet voldoen, het is daarna de taak van het veld om deze lijnen nadere invulling te geven en daarmee de kwaliteit van de zorg te verhogen. De gestelde brede normen worden in de praktijk echter niet altijd vastgelegd in harde afspraken over taken als het informeren van de patiënt en het bijhouden van het dossier. Daardoor worden heel wat (vermijdbare) fouten gemaakt. Miscommunicatie speelt hierbij een grote rol.

De samenwerking tussen artsen en verpleegkundigen heeft een grote invloed op de kwaliteit van de zorg. Het verloop van een behandeling staat of valt met de kwaliteit van de samenwerking tussen deze twee hulpverleners. Het is aan hen om de veiligheid van de patiënt te waarborgen en het aantal fouten te minimaliseren. Hiervoor zijn goede en duidelijke afspraken over de taakverdeling in de samenwerking noodzakelijk. De verantwoordelijkheid die de wet aan de hulpverleners geeft, wordt echter door hen niet genomen.